

виробництво (паперу, картону та вироби з них, штучного волокна, целюлози) у ЛПК Тячівського району недостатньо розвинене. Однак, всі виробництва взаємозв'язані, задовольняють різноманітні потреби господарства та населення.

Водночас ЛПК отримує від інших галузей лаки, фарби, соду, натрій, відбілювальні хімікати, автомашини, трактори, верстати (заготівля та обробка деревини).

Таким чином, враховуючи досить розвинуті зовнішньоекономічні зв'язки Тячівського району, реалізація продукції лісопромислового комплексу, як одного із джерел доходів державного та місцевого бюджету, і подальше може бути важливим чинником вирішення ключових економічних і соціальних проблем.

Список використаних джерел:

1. Гайда Ю. І., Кузик І. В. Лісопромисловий комплекс України: сучасний стан та доміанти розвитку. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2021/7.
2. ДП «Ламелла». URL: <https://lamella.ua/>.
3. Лісовий кодекс України: Закон України від 25.06.2020 р. № 3852- XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
4. Теслович М. В. Просторові особливості лісових ресурсів Закарпатської області. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/21151/1/22_Teslovich.pdf.
5. ТОВ «Бирть» https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/22085557/.
6. ТОВ «Шкала Енерджи». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/35611593/.
7. ТОВ «Майр-Хольцварен Тересва». URL : <http://www.mayr-holzwaren.com>.
8. ТОВ «М-Мебель». URL: <http://m-mebli.com/>.
9. ТОВ «Левел». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/44693954/.
10. ТОВ «Фабрика меблів «Династія». URL: <https://dinastia.in.ua/>.
11. Franer Mebel. URL: <https://franer-mebel.com/>.

Романів Н.

*магістрант II курсу
спеціальності 014 Середня освіта (Географія)
Науковий керівник – доц. Заблоцький Б. В.*

СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА МЕТАЛОПЛАСТИКОВИХ ВІКОН ТА ДВЕРЕЙ У ЗАХІДНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ РАЙОНІ УКРАЇНИ

Розвиток сучасного суспільства, в умовах підвищення вартості енергоносіїв та проблем з їх постачанням, вимагає запровадження технологій енергозбереження при експлуатації будівель та споруд. Ці потреби значно зросли в умовах війни. У прифронтових регіонах держави виникла гостра потреба в швидкому відновленні умов

проживання чи праці в пошкоджених приміщеннях, а в тилкових – створенні нових житлових помешкань та виробничих приміщень для переміщених громадян та підприємств. Тому, ринок металопластикових конструкцій, які є важливою складовою будівельної галузі України, й сьогодні є висококонкурентним і продовжує зростати.

Потреба у виготовленні великої кількості металопластикових вікон та дверей стимулює виробництва до модернізації, впровадження новітніх технологій, створення асортименту виробів, який зможе задовольнити потреби вітчизняних споживачів. Посилення конкуренції серед виробників сприяє вдосконаленню і оновленню продукції для покращення її функціональності, ергономічності та зовнішнього вигляду.

Виробництво металопластикових конструкцій потребує кооперації, адже воно використовує продукцію підприємств, що виготовляють пластик, армування, скло та фурнітуру. Додатково до вікон виготовляють підвіконня, жалюзі, рулонні штори та антимоскітні сітки.

Українські виробники віконного профілю забезпечують 65-70% потреб вітчизняного ринку. Найбільшими заводами-виробниками віконного профілю в державі є: дніпровський «Miroplast» (профіль WDS), київський «Вікналенд» (профіль Wiknaland), рівненський «Акорд-С» (профіль Epsilon), чернівецький «Brilliant». Решту 30-35% профілів імпортують. Основним іноземним постачальником комплектуючих є Німеччина, яка на ринок України пропонує профілі Salamander, Rehau, Aluplast, Veka, Trocal та ін [2].

Для покращення жорсткості віконних та дверних металопластикових конструкцій використовують армування – оцинкований холоднокатаний металопрокат. Донедавна 80% потреб галузі країни забезпечував Маріупольський металургійний комбінат «Азовсталь». Зараз основним виробником армування є харківський завод «Industry».

Дніпровський фурнітурний завод «AXOR» виробляє 100% вітчизняної фурнітури, що складає приблизно 50% від потреб ринку. Решту фурнітури імпортні: німецькі «Winkhaus», «Siegenia», «Accado», «VHS», «GU», «Roto», турецькі «Vorne», «KALE», «Geviss», «Reze» та ін.

Українське енергозберігаюче скло для склопакетів виробляв лише лисичанський завод «Пролетарій». Але, ще в 2014 р. він зазнав авіаційного удару та руйнувань, що спричинило його зупинку в 2015 р. З цього часу все скло було імпортне. За даними Державної митної служби, у 2021 р. Україна імпортувала майже 340 тис. тон високоякісного енергозберігаючого полірованого скла на понад 4 млрд. грн. Якщо до 2022 р. 70% скла завозилося з країн пострадянського простору, то сьогодні, імпортерами, що повністю забезпечують потреби виробництва є: Польща, Болгарія, Туреччина, Азербайджан [4].

В Україні виробляють багато видів підвіконь. Лідером на українському ринку є одеський завод «Данке», який виробляє підвіконня на німецькому обладнанні. Завдяки високій якості та помірній ціні вироби заводу користуються попитом і в Європі. Значні обсяги якісної продукції для внутрішнього ринку вже понад 20 років забезпечує чернівецький ТМ «Brilliant». Львівська фірма «Валько» виготовляє конкурентну продукцію – підвіконня марок Kraft та Lesgard. Також у Тернопіль релоковано потужне підприємство «Opentek» із Каховки, яке виробляє широкий спектр підвіконь різної цінової категорії: Sauberg, Crystalit, Opentek. Для забезпечення усіх потреб споживачів завозиться продукція з-за меж кордону: «Crystalit» – з Латвії, «Topalit» – з Австрії, «Weralit» – з Німеччини.

Заводи з виробництва металопластикових конструкцій, використовуючи вказані комплектуючі, виготовляють вікна та двері для внутрішнього ринку. Через складність транспортування кінцевої продукції такі підприємства тяжіють до споживача.

Суспільно-географічне дослідження виробництв металопластикових конструкцій у Західному економічному районі України, який, згідно схеми соціально-економічного районування запропонованої Олегом Шаблієм [5] включає Львівську, Івано-Франківську, Закарпатську, Чернівецьку, Тернопільську, Хмельницьку, Рівненську та Волинську області, виявило, що відбувається подальший розвиток підприємств галузі.

Кожна область Західного економічного району має свої обсяги та темпи розвитку виробництв металопластикових конструкцій. За кількістю конструкцій на одну особу лідирує Тернопільська область із показником 1,62 (див. рис. 1).

Від 0,50 до 1,00 конструкції на особу виробляють Львівська (0,51), Чернівецька (0,68) та Хмельницька (0,70) області. Найнижчий показник у Рівненській (0,43), Волинській (0,30), Закарпатській (0,1) та Івано-Франківській (0,05) областях.

Показники кількості конструкцій на одну особу корелюють із кількістю вироблених конструкцій за рік. У Тернопільській та Львівській областях значення показника більше 1 млн. шт. на рік, у Хмельницькій та Чернівецькій 0,5-1,0 млн. шт., а у Рівненській, Волинській, Закарпатській та Івано-Франківській менше 0,5 млн. одиниць продукції.

Результат аналізу обсягів виробництва усіх заводів Західного економічного району показав, що в структурі ринку лідерами є тернопільська компанія «Viknar'off» (21,4%), львівський завод «Steko» (10,2%) та рівненський «Акорд-С» (8,9 %) (див. рис 2). Провідні позиції займають також хмельницький завод «Екіпаж» (7%),

чернівецький «Вікна-стиль» (6,9%), львівські підприємства «Екран-ВікноСвіт» (4,8%) та «Імперія вікон» (4,2%) [1]. Понад третини виробництва металопластикових конструкцій припадає на решту дрібніших виробників: тернопільські «Perfect», «Panorama», «Елдом», львівські «Termoplast+», волинський «Wintera», хмельницькі «Основа», «Веснянка», «Вікно+», чернівецький «Болена».

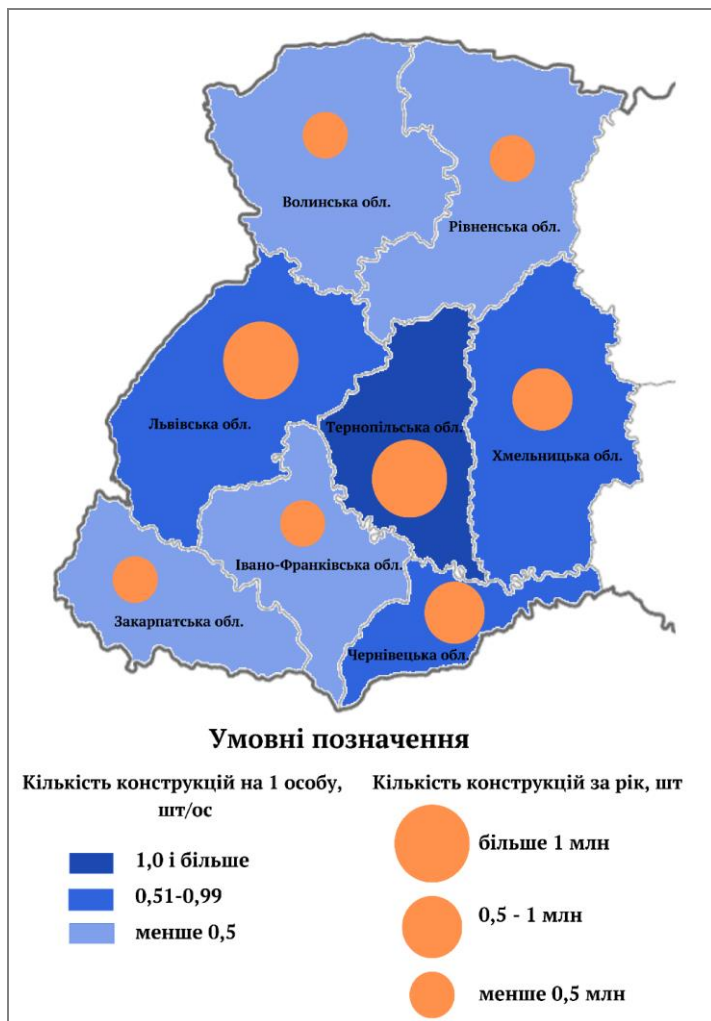

Рис. 1. Виробництво металопластикових конструкцій в Західному економічному районі

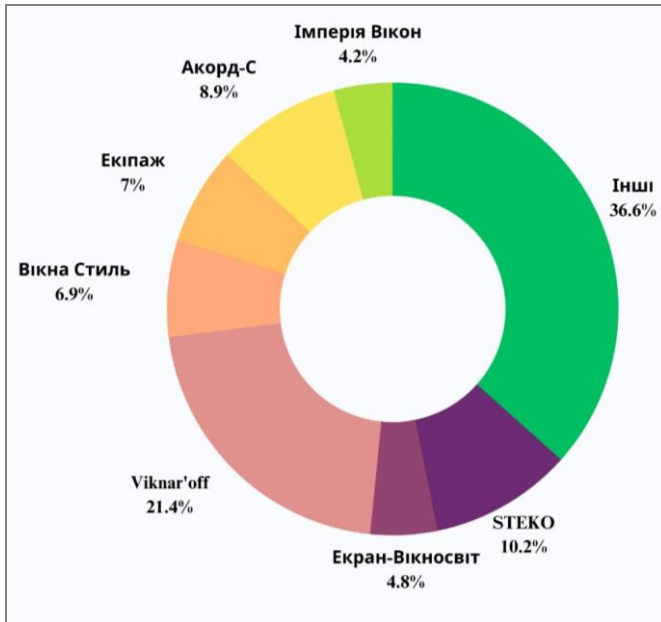

Рис. 2. Основні підприємства з виробництва металопластикових конструкцій в Західному економічному районі

Аналіз активного функціонування виробництв металопластикових конструкцій у Західному економічному районі, на фоні значних викликів економіці держави в умовах війни, виявив чинники, що впливають на їх подальший розвиток.

По-перше, це кількість населення та його розміщення на території, і, відповідно, розвиток будівництва, яке є основним споживачем металопластикових конструкцій. Після початку широкомасштабного вторгнення, населення, що виїхало за кордон, було заміщене внутрішньо-переміщеним, що компенсувало попит на житлові помешкання. Відповідно, потреби та платоспроможність населення зумовили зростання кількості чи потужності заводів у великих містах більшості областей Західного економічного району.

По-друге, це вигідне географічне розташування та розвинуте транспортне сполучення. Завдяки сусідству з країнами-експортерами комплектуючих (Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією і Молдовою) та розташуванню на важливих транспортних магістралях, Західний економічний район має конкурентні переваги перед іншими регіонами країни.

По-третє, це відносна безпека території завдяки найбільшій віддаленості району від лінії фронту, що спонукає населення до реконструкції діючих та придбання нових житлових помешкань, а державні та приватні підприємства – до розбудови виробничих потужностей чи повного переміщення виробництв на захід країни.

Одним із суттєвих чинників, що визначає сучасні тенденції у розміщенні виробництв металопластикової продукції у межах Західного економічного району є сформована територіальна структура вже існуючих заводів. Наприклад, Івано-Франківська область виробляє відносно мало (менше 100 тис.) конструкцій за рік. Причиною цього є її близьке розташування до Львівської, Тернопільської та Чернівецької областей, у яких виробництво металопластикових конструкцій почало розвиватись значно швидше.

Отже, можна зробити висновок, що галузь виробництва вікон та дверей Західного економічного району є досить розвиненою. Є заводи, що мають великі потужності виробництва, сучасне європейське обладнання, застосовують новітні технології і виробляють широкий асортимент продукції.

З початком повномасштабного вторгнення галузь Західного економічного району зазнала змін: у 2022 р. відбувся суттєвий (майже вдвічі) спад виробництва; пройшла швидка переорієнтація на європейських виробників комплектуючих, особливо скла та армування; виник брак трудових ресурсів та плінність кадрів; зросли ціни на комплектуючі, а відповідно і на кінцеву продукцію. Але впродовж 2023 року галузь змогла відновити свої потужності і вийти на довоєнні рівні виробництва. Аналіз чинників розвитку виробництва металопластикової продукції в умовах війни виявив тенденцію до його подальшого зростання.

Список використаних джерел:

1. Косар Н. С., Яричевська Я. І. Дослідження галузі металопластикових вікон України та напрями активізації їх виробниками інтернет-технологій Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. №1 (7). 2022. с. 99-114.

2. Лаганів В. О. Янковська Л. А. Дослідження особливостей і тенденцій розвитку вітчизняного ринку ПВХ профілів. Видавництво Національного університету «Львівська політехніка». 2008. № 623. С. 130-136.

3. Микитюк П., Микитюк В. Оцінювання ринку виробників полівінілхлоридних профілів України. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2016. Вип. 2. С. 150-158.

4. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності (річна інформація). Державна служба статистики України.
URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/pr/orp_rik/arh_orp_rik_u.html (дата звернення 03.11.2023).

5. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. С. 352-354.